

Jog & Fegyver

Előre bocsátom, mint már annyiszor, hogy peres ügyet – különösen büntetőt – a legritkább esetben veszek át menet közben, különösen az I. fokú bíróság ítélete után. Ennek az a legkézenfekvőbb, de legkevésbé ismert magyarázata, hogy amennyiben a bíróság a tényállás (vagyis, hogy ki, mikor, mit tett vagy mulasztott) mérlegeléssel (az egymásnak ellentmondó bizonyítékok összevetésével) állapítja meg, akkor ez már a II. fokú eljárásban nem támadható sem a vád sem pedig a védelem részéről. Amennyiben a bíróság a főbb és lényeges eljárási szabályokat betartott, a kiszabott büntetés pedig nem lépte túl a bűncselekményre kiszabható mértéket, a II. fokú bíróság a legritkább esetben nyúl bele az ítéletbe, hanem inkább helybenhagyja, vagyis jogerőre emeli. Ennek figyelembe vételével – mindenki beláthatja- nagyon kevés az esély a fellebbviteli eljárás során. Ami mégis az alábbi ügybe belevitt egy elsőfokú ítélettel a kezében bejelentkező ügyfél esetében az nem más, mint az ügy belső ellentétei és az, hogy megint maradvány lőszerokról volt szó.

Mik is voltaképpen a maradványlőszer? Azok az érvényes lőfegyvertartási engedéllyel rendelkező személynél maradt olyan lőszer, melyhez tartozó kaliberű lőfegyverre már nincs érvényes tartási engedélye. Ezek általában vadászlőszer. A sportlövőknél rendkívül ritka a kaliberváltás. A pontlövészetnél/precíziós lövészetnél szinte kizárt, dinamikus/szituációs szakágban elképzelhető, de ott megoldott az elhelyezése.

Vadászoknál teljesen más a helyzet. A vadász, amikor fogytán van a lőszere, akkor lehetőleg még szezon előtt igyekszik bevásárolni lőszerből, ügyelve arra, hogy a megvásárolt lőszere lehetőleg azonos szériából származzon (ugyanazon a töltősoron azonos műszakban készüljön) és ekkor löveti be hozzá a fegyverét. Ilyenkor nyilvánvalóan nagyobb mennyiséget vásárol belőle. Ez természetesen nem igaz a sima csövű fegyverekből lőhető sörétes lőszerre, de nem is ebből szokott lenni a probléma. Így belátható, hogy egyetlen vadász sem fog vásárolni még típus azonosság esetén sem kisebb mennyiségű, pláne bontott doboz lőszert. Ilyen

lőszerre való kereslet hiányában a kereskedő sem tud mit kezdeni ezekkel a lőszerrel. Ebből következik, hogy vadászlőfegyver kaliber váltás esetén óhatatlan, hogy néhány lőszer ne maradjon akár egy korábbi szériából is. Magam is átnéztem a szekrényemet és tudom, hogy nem kaliber, hanem lőszer típusváltás miatt maradtak olyan lőszer, melyekből fajtánként 3-4 darab van, de soha már nem fogom őket ellőni. Most S&B-t használok és elfekvőben van néhány RWS, Remington, WRA gyártmány melyek csekély mennyisége talán egy szakzerű belövés erejéig lenne elég. Természetesen más a helyzet, ha a dinamikus szakágban a minorból a major kategóriába lépnék át, mert a meglévő mennyiségű 9 mm Luger kaliberű lőszeremet, ha másra nem hát gyakorlásra örömmel átvenné bármelyik versenyzőtárs.

Nos, ha a kereskedő nem veszi át a lőszer, amikor a fegyvert átveszi, akkor talán esetleg átvehetné az a személy, aki megszerzési engedély birtokában megvásárolhatja? Természetesen nem és ennek nemcsak a fentiekben vázolt szakmai, hanem jogi akadály is van. A megszerzési engedély birtokában nem lehet lőszer megszerezni, mert erre csak a tartási engedély jogosítja fel a lőszer vásárlóját. Ha viszont valaki a lőfegyverét eladta, akkor már a lőszerket nem tarthatja meg jogszerűen, különösen ha a rendőrhatalóság a lőfegyver tartás jogosultságát a tartási engedélyből kivezette.

Nézzük tehát magát az ügyet, melyben nem kis érdekességek vannak!

A vadász valamilyen oknál fogva nem kívánt tovább nagyvadra vadászni és ezért értékesítés céljából bevitte a 30-06 kaliberű Winchester gyártmányú vadászlőfegyverét a vadászboltba bizományosi értékesítés céljából. Ő legalább is így hitte, hiszen a vadászbolt nem fizette ki az árát, hanem azt vállalta, hogy igyekszik vevőt találni rá.

***Ptk. 507. §** Bizományi szerződés alapján a bizományos díjazás ellenében köteles a megbízó javára a saját nevében adásvételi szerződést kötni.*

***Ptk. 508. § (1)** Ha a bizományos a megbízóra kedvezőbb feltételek mellett köti meg az adásvételi szerződést, mint amilyeneket a bizományi szerződésben megállapítottak, az ebből eredő előny a megbízót illeti meg.*

(2) Ha a bizományos a bizományi szerződésben megállapított áron alul ad el, köteles a megbízónak az árkülönbséget megtéríteni, kivéve ha bizonyítja, hogy az adásvételi szerződést

a megállapított áron megkötni nem lehetett, az eladással a megbízót kártól óvta meg, és a megbízót idejében értesíteni nem tudta.

(3) Ha a bizományos a bizományi szerződésben kikötött feltételektől lényegesen eltér, a megbízó az adásvételi szerződést visszautasíthatja, kivéve ha a bizományos a megállapított árnál drágábban vásárolt, de az értékkülönbötet megtéríti.

Ptk. 509. § (1) A bizományi szerződés alapján kötött adásvételi szerződés a bizományossal szerződő féllel szemben a bizományost jogosítja és kötelezi.

(2) A bizományos a megbízónak felelősséggel tartozik mindazoknak a kötelezettségeknek a teljesítéséért, amelyek a vele szerződő felet a szerződés folytán terhelik.

(3) A bizományos hitelezői nem támaszthatnak igényt

a) a bizományossal szerződő féllel szemben fennálló és a megbízót illető követelésekre;

b) vételi bizomány esetén a bizományos által megvett dolgokra;

c) a bizományoshoz befolyt és elkülönítve tartott vagy kezelt olyan pénzeszegekre, amelyekről megállapítható, hogy a megbízót illetik.

Ptk. 510. § (1) A bizományos az adásvételi szerződést a megbízóval maga is megkötheti.

(2) A bizományos díjigényét nem érinti, ha a szerződést a megbízóval maga köti meg.

Ptk. 511. § (1) A bizományosnak díj csak annyiban jár, amennyiben az adásvételi szerződést teljesítették.

(2) A díj magában foglalja a bizomány ellátásával rendszerint együttjáró költségeket, kivéve az áru fuvarozásával felmerült kiadásokat.

(3) A bizományos a díjban benne nem foglalt szükséges és hasznos költségei megtérítését követelheti; a díjban egyébként benne foglalt igazolt költségeit csak akkor követelheti, ha az adásvételi szerződés a megbízó érdekkörében felmerült okból nem ment teljesezésbe.

Ptk. 512. § (1) Az adásvételi szerződés megkötése előtt a megbízó a szerződést azonnali hatályú felmondással, a bizományos pedig tizenöt napos felmondással megszüntetheti.

(2) A felmondási jog korlátozása vagy kizárása semmis.

Ptk. 513. § (1) Bizományi szerződés az a szerződés is, amelynek alapján a bizományos nem adásvételi, hanem más szerződés kötésére vállalt kötelezettséget.

(2) A bizományra - e fejezet eltérő rendelkezései hiányában - a megbízás szabályait kell alkalmazni.

Tehát a fentiek szerint bizomány esetén a bizományi értékesítésbe adott áru fölött annak bizományba adója diszponál. Talán nem meglepő a Kaliber olvasói számára, hogy ez fegyverek esetén nincs így. Ennek talán legfőbb oka, hogy a lőfegyvertartással kapcsolatos

jogszabályok készítőinek vajmi kevés fogalma lehetett a Ptk.-ról, de had ne mondja, hogy a fogyasztóvédelem terén sem jobb a helyzet. Aki egyszer értékesítés céljából a fegyverét leadta, az már csak úgy veheti vissza, ha arra újból megszerzési engedélyt kér.

A kis kitérő előtt ott tartottunk, hogy a vadász leadta a lőfegyverét értékesítésre, de néhány lőszer bizony bent maradt a szekrényébe, melyről igazából el is feledkezett.

Mintegy háromnegyed év múlva, az éves lőfegyver ellenőrzés során - melyet valami érdekes módon, nem a városi rendőrkapitányság engedélyügyi előadója, hanem az egyik rendőrőrs éppen ráérő törzsőrmestere, egy polgárőr kíséretében tartott - a fegyverszekrény átvizsgálása során azonnal észlelte az éles szemű közeg, hogy a szekrényben 9 db 30-06 kaliberű Remington márkájú lőszer, valamint 8 db Lellier (!) & Bellot márkájú 30-06 kaliberű lőszer található, holott az engedélyből ez a kaliberű lőfegyver törlésre került. Ezért az éber közeg az ellenőrzött személyt (aki nyilván ott ácsorgott kétségbeesetten a szobában a szekrény mellett) elfogta és bűncselekmény alapos gyanújával előállította. A lőszereket a helyszínen különböző beállításba lefényképezte (5 db fénykép) a lefoglalást jegyzőkönyvben rögzítette, majd a bűnjeleket becsomagolta és elszállította.

Mindeközben nem vette észre, hogy csak 9 darab a lőszer és 8 darab üres hüvely.

Erre a rendőrség 3 hét, igen pontosan 21 nap után jön rá, amikor is kénytelenek egy hivatalos feljegyzésben rögzíteni, hogy a sasszemű közeg nem képes megkülönböztetni a lőszert az üres hüvelytől. Persze ezt azért finomabb formában teszik elismerve, hogy az üres hüvelyek még a fényképeken is jól látszanak. Arról nincs információ, hogy felismerés önálló bizonyíték elemzés eredménye volt-e, vagy a kirendelt igazságügyi fegyverszakértő hívta fel rá a figyelmet, de ez utóbbin sem csodálkoznék.

Nem csodálkoznék még akkor sem, hogy a szakértő a lőszeret következetesen, mintegy szinoníma szerűen tölténynek nevezi, viszont tudja, hogy a lőszernek löpóra, lövedéke és még el nem működött csappantyúja van. A szikár valóság, hogy a jelen ügyben már ez sem kevés a szakszerűség oldalán.

Mindez persze nem módosított azon semmit, hogy ezt megelőzően 17 db lőszerre elkövetett lőszerrel visszaéléssel meggyanúsították és hiába védekezett feledékenységével, tévedéssel és

egyéb gondatlan magatartással a T.-i Városi Bíróság 2 év börtönre ítélte, melynek végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette.

A vád és a védelem egyaránt fellebbezett és mindketten enyhítés érdekében, mert az ítéletet nemcsak az elítélt, hanem a vádat képviselő ügyész is túl súlyosnak tartotta. Mindenki a kiszabott szabadságvesztés büntetés és a felfüggesztési idő csökkentését kérték

Ekkor kerültem az ügybe, és hogy ne aprózzuk felmentésre tettem indítványt. Tettem ezt abból az okból, hogy a lőszerrel visszaélés szándékos bűncselekmény, tehát csak egyenes szándékkal vagy eshetőleges szándékkal (dolus directus, dolus eventualis) követhető el. A gondatlan elkövetés egyetlen esetben (negligentia, luxuria) sem büntethető, mert bűncselekményt nem valósít meg.

Abból az – általam a mi napig jogosnak vélt – feltételezésből indultam ki, hogy amennyiben tévedhetett a rendőr, aki a lőszeret lefoglalta és 8 darabról azt hitte, hogy lőszer holott csupán hüvely volt, akkor tévedhetett a vádlott is, aki viszont 9 darabról hitte azt, hogy csak hüvely pedig lőszer volt. Úgy gondoltam, hogy a büntetőügyekben eljáró hatóságok – és általában a mi befizetett adóforintjainkból eltartott minden hatósági alkalmazott – legalább akkora gondossággal kötelesek eljárni, mint bármely más állampolgártól elvárható, akár például egy lőfegyvertartó. Megfordítva a logikát a lőfegyvertartási engedéllyel rendelkező személyt sem terhelheti nagyobb figyelem és gondosság, mint a büntető ügyben eljáró hatóságok tagjait.

Részben tévedtem a másodfokú bíróság szerint. A V. Megyei Bíróság büntetőtanácsa arra a következtetésre jutott, hogy a bűncselekmény megtörtént és nincs lehetőség a szankció mellőzésére. Véleménye szerint mindazon lőszeret, melyektől a fegyvertartó a lőfegyverével együtt, azzal azonos időpontban nem tudott megszabadulni, akkor azokat a lőfegyvertartási engedély – az eladott fegyver kivezetése céljából történő – bemutatásakor a rendőrségnek kellett volna leadni.

Ezzel együtt a II. fokú bíróság kinyilvánította, hogy a kiszabott első fokú ítélet elfogadhatatlanul eltúlzott és büntetés kiszabása szükségtelen. Az ítéletet megváltoztatta és mivel intézkedés kiszabását tartotta a cselekmény tárgyi súlyával arányban állónak, a vádlottat megrovásban részesítette. A kis győzelem is győzelem, mondhatnám ügyvédként,

azonban nekem változatlanul az a véleményem, hogy a jogalkotó ezt a kérdést sem szabályozta tisztességesen, holott az ezzel kapcsolatos szabályok megsértését viszont akkurátus keménységgel rendezte. Változatlan véleményem, hogy itt csupán egy nem büntethető gondatlanság történt, de a cselekmények bírói értékelésének megváltoztatása igen hosszú folyamat. Olyan hosszú, hogy mire sikerülne, már megváltoznak a jogszabályok és az ember mindent kezdet előtt új jogi környezetben.

Dr. Bokros Gábor
ügyvéd